

ΔΙΔΑΧΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

The Teaching of the Apostles

March 2020 edition
(First ed. June 2010)

A Critical Greek Edition

with footnotes covering textual variants

Compiled by David Robert Palmer

<http://bibletranslation.ws/palmer-translation/>

www.lulu.com/spotlight/bibletranslation

Please report errors to:
kanakawatut yahoo com

ABBREVIATIONS USED HEREIN:

(source texts are lower case; Greek editions are two or three capital letters)

apcon - the Apostolic Constitutions

arab - Arabic version

barn - The Greek text of the Epistle of Barnabas

bis - twice

BR - Greek edition by Philotheos Bryennios, which edition is the *Editio Princeps*

c.e.- - conjectural emendation, connected with a hyphen to the editor who proposed it, ie., c.e.-HR.

cop - the Coptic version (5th century)

did - Didascalia

DR - Greek edition by H. DeRomestin, Vicar of Stony Stratford (1885)

eth - Ethiopian version

FB - Funk/Bihlmeyer Greek edition (1924)

FG - Greek edition by Fitzgerald

geo - the Georgian version

GG - Greek edition edited by Goold, G. P., Loeb Classical Library (1998)

HB - Greek edition by Hitchcock & Brown

HG - Greek edition by Hilgenfeld

HOL - Greek edition by Hemmer, Oger, & Laurent (1907) based on the text of Funk

HR - Greek edition by A. Harnack

jc - Jerusalem Codex, or Codex Hierosolymitanus (1056 C.E.)

KL - Kirsopp Lake

lat - the Latin version of the "Two Ways" (3rd cent.?)

MH - Greek edition by Michael W. Holmes (3rd Ed. ©2007)

MS. - manuscript

ord - the Apostolic Church Ordinances

𝔓¹⁷⁸² Oxyrhynchus Papyrus 1782 (4th century)

SB - Greek edition by Sabatier

SP - Greek edition by Spence

TK - Greek edition by Theodorus Klauser (1940)

VG - Greek edition by von Gebhardt

WN - Greek edition by Wünsche

ZN - Greek edition by Zahn

ΔΙΔΑΧΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
Compiled by David Robert Palmer
ΔΙΔΑΧΗ κυρίου διὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῖς ἔθνεσιν¹

Κεφ. α'

I

- 1 Ὁδοὶ δύο εἰσί,² μία τῆς ζωῆς καὶ μία τοῦ θανάτου, διαφορὰ δὲ πολλὴ μεταξὺ τῶν δύο ὁδῶν.³
- 2 Ἡ μὲν οὖν [ὁδὸς]⁴ τῆς ζωῆς ἐστὶν αὕτη· πρῶτον ἀγαπήσεις τὸν Θεὸν τὸν ποιήσαντά σε· δευτέρον, τὸν πλησίον σου ώς σεαυτόν· πάντα δὲ ὅσα ἐὰν θελήσῃς μὴ γίνεσθαι⁵ σοι, καὶ σὺ ἄλλω μὴ ποίει.
- 3 Τούτων δὲ τῶν λόγων ἡ διδαχή ἐστιν αὕτη· Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, νηστεύετε δὲ ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς. ποία γάρ χάρις ἐὰν ἀγαπᾶτε⁶ τοὺς ἀγαπῶντας⁷ ὑμᾶς; οὐχὶ καὶ τὰ ἔθνη τὸ αὐτὸ⁸ ποιοῦσιν; ὑμεῖς δὲ ἀγαπᾶτε⁹ τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς καὶ οὐχ ἔξετε ἐχθρόν.¹⁰
- 4 Ἀπέχου τῶν σαρκικῶν καὶ κοσμικῶν¹¹ ἐπιθυμιῶν. Ἐάν τις σοὶ δῷ ράπισμα εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἔσῃ τέλειος· ἐὰν ἀγγαρεύσῃ σέ τις μίλιον ἔν, ὑπαγε

¹ **Title** - Διδαχὴ τῶν ἀποστόλων Nicephorus: *Stichometria*; (Athanasius: διδαχὴ καλουμένη τῶν ἀποστόλων; *Ep. Fest. 39*) (Rufinus: *Doctrina Apostolorum*) // Διδαχαὶ τῶν ἀποστόλων (Eusebius: τῶν ἀποστόλων αἱ λεγόμεναι διδαχαί: - *H. E. iii. 25*); (Ps-Cyprian: *Doctrinæ Apostolorum - De Alcatoribus*) // Διδαχὴ κυρίου διὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῖς ἔθνεσιν lat FB // Διδαχὴ τῶν ἀποστόλων Διδαχὴ κυρίου διὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῖς ἔθνεσιν jc // Διδαχὴ τῶν δώδεκα ἀποστόλων: Νῦν πρῶτον ἐκδιδομένη ὑπὸ Φιλοθέου Βρυεννίου, μητροπολίτηου Νικομηδείας Διδαχὴ κυρίου διὰ τῶν ἀποστόλων τοῖς ἔθνεσιν BR

² **1:1a** txt εἰσί jc BR FB GG MH TK // add in seculo lat

³ **1:1b** Jeremiah 21:8; Matthew 7:13,14; Barnabas 18:1 says ὡδοὶ δύο εἰσὶν διδαχῆς καὶ ἔξουσίας, ἥ τε τοῦ φωτὸς καὶ ἥ τοῦ σκότους. Διαφορὰ δὲ πολλὴ τῶν δύο ὁδῶν. lat adds: *lucis et tenebrarum. In his constituti sunt angeli duo, unus aequitatis, alter iniquitatis*

⁴ **1:2a** txt ὁδὸς jc BR DR FB GG HOL MH TK // omit apcon KL?

⁵ **1:2b** txt πάντα δὲ ὅσα ἐὰν θελήσῃς μὴ γίνεσθαι jc BR DR GG HOL MH TK // πάντα δὲ ὅσα ἐὰν θελήσῃς μὴ γίνηται FB // πάντα δὲ ὅσα ἂν μὴ θέλῃς ord // πᾶν δὲ μὴ θέλεις apcon. Matthew 7:12: Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε. (Byz- ἄν). Cod. Bezae: Καὶ ὅσα μὴ θέλετε ἔαυτοῖς γείνεσθαι, ἔτερω μὴ ποιεῖν; Luke 6:31: καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ποιεῖτε αὐτοῖς ὅμοιώς. Tobit 4:15: καὶ δι μισεῖς, μηδενὶ ποιήσῃς. (Cods. A, B, but Ξ lacks)

⁶ **1:3a** txt ἀγαπᾶτε jc BR DR FB GG HOL MH TK // φιλήτε apcon

⁷ **1:3b** txt ἀγαπῶντας jc BR DR FB GG HOL MH TK // φιλοῦντας apcon

⁸ **1:3c** txt τὸ αὐτὸ jc BR DR GG HOL MH // τοῦτο Φ¹⁷⁸² apcon FB TK Rich.

⁹ **1:3d** txt ἀγαπᾶτε jc BR DR GG HOL MH // φιλεῖτε Φ¹⁷⁸² apcon FB TK

¹⁰ **1:3e** txt ἐχθρόν. jc BR DR FB GG HOL MH TK // ἐχθρόν. Ἄκουε τὶ σὲ δεῖ ποιοῦντα σῶσαι σου τὸ πνεῦμα πρῶτον πάντων Φ¹⁷⁸²

¹¹ **1:4a** txt σαρκικῶν καὶ κοσμικῶν apcon BR HB SB SP WN // σαρκικῶν [καὶ σωματικῶν] FB TK // σαρκικῶν καὶ σωματικῶν jc geo DR GG HG HOL HR MH // σαρκικῶν Φ¹⁷⁸² CCEL Rich. (1 Peter 2:11 has only σαρκικῶν.) I would point out "love not the world...lusts of the flesh, eyes" of 1 John 2:15, and Bryennios adopted κοσμικῶν for his text based on Apostolic Constitutions 7:2, Titus 2:12 - ἀρνησάμενοι...τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας; and 2 Clement to the Corinthians 17:3- ἀπὸ τῶν κοσμικῶν ἐπιθυμιῶν.

μετ' αὐτοῦ δύο· ἐὰν ἄρῃ τις τὸ ίμάτιόν σου, δὸς αὐτῷ καὶ τὸν χιτῶνα· ἐὰν λάβῃ τις ἀπό σοῦ τὸ σόν, μὴ ἀπαίτει οὐδὲ γὰρ δύνασαι.¹²

5 παντὶ¹³ τῷ αἴτοῦντι σὲ δίδου καὶ μὴ ἀπαίτει· πᾶσι γὰρ θέλει δίδοσθαι ὁ πατὴρ ἐκ τῶν ἴδιων χαρισμάτων. μακάριος ὁ διδοὺς κατὰ τὴν ἐντολὴν ἀθῷος¹⁴ γὰρ ἔστιν οὐαὶ τῷ λαμβάνοντι· εἰ μὲν γὰρ χρείαν ἔχων λαμβάνει τις, ἀθῷος ἔσται· ὁ δὲ μὴ χρείαν ἔχων δώσει δίκην, ἵνα τὶ¹⁵ ἔλαβε καὶ εἰς τί· ἐν συνοχῇ δὲ γενόμενος ἔξετασθήσεται περὶ ὃν ἔπραξε καὶ οὐκ ἔξελεύσεται ἐκεῖθεν, μέχρις οὗ ἀποδῷ τὸν ἔσχατον κοδράντην.

6 ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου δὲ¹⁶ εἴρηται· Ἰδρωσάτω¹⁷ ἡ ἐλεημοσύνη σου εἰς τὰς χεῖρας σου, μέχρις¹⁸ ἂν γνῶς τίνι δῷς.

Κεφ. β'

II

1 Δευτέρα δὲ ἐντολὴ τῆς διδαχῆς·

2 οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ παιδοφθορήσεις, οὐ πορνεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ μαγεύσεις, οὐ φαρμακεύσεις, οὐ φονεύσεις τέκνον ἐν φθορᾷ οὐδὲ γεννηθέν¹⁹ ἀποκτενεῖς,

3 οὐκ ἐπιθυμήσεις τὰ τοῦ πλησίον,²⁰ οὐκ ἐπιορκήσεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, οὐ κακολογήσεις, οὐ μνησικακήσεις·

4 οὐκ ἔσῃ διγνώμων οὐδὲ δίγλωσσος· παγὶς γὰρ θανάτου ἡ διγλωσσία.²¹

5 οὐκ ἔσται ὁ λόγος σου ψευδῆς, οὐ κενός, ἀλλὰ μεμεστωμένος πράξει.²²

6 οὐκ ἔσῃ πλεονέκτης οὐδὲ ἄρπαξ οὐδὲ ὑποκριτής οὐδὲ κακοήθης οὐδὲ ὑπερήφανος. οὐ λήψῃ βουλὴν πονηρὰν κατὰ τοῦ πλησίον σου.

7 οὐ μισήσεις πάντα ἄνθρωπον, ἀλλὰ οὓς μὲν ἐλέγξεις, περὶ δὲ ὃν²³ προσεύξῃ, οὓς δὲ ἀγαπήσεις ὑπὲρ τὴν ψυχὴν σου.

¹² 1:4b txt οὐδὲ γὰρ δύνασαι - this phrase is omitted in Apostolic Constitutions 7:2, and the Georgian version adds after it: τοῦτο ποιεῖν καὶ τῆς πίστεως ἔνεκα - "to do this, and for the sake of the/your faith."

¹³ 1:5a The Georgian version lacks verses 5 and 6.

¹⁴ 1:5b txt (bis) ἀθῷος BR GG MH TK // ἀθῷος (bis) DR HOL

¹⁵ 1:5c txt ἵνα τί HG HR TK // ἵνατί jc BR DR FB GG HOL MH

¹⁶ 1:6a txt δὲ jc DR FB GG HOL MH TK // δῆ BR

¹⁷ 1:6b txt Ἰδρωσάτω BR FB GG HB HOL HR MH SP TK // Ἰδρυσάτω HG // Ἰδρωτάτω jc DR. There have been a few conjectural emendations here proposed by some scholars.

¹⁸ 1:6c txt μέχρις BR FB GG HOL TK MH // μέχρι jc DR

¹⁹ 2:2a txt γεννηθέν apcon barn ord BR FB GG HB HG HOL HR MH SP TK WN // γεννηθέντα jc DR, c.f., γεννηθὲν in Matt. 1:20.

²⁰ Some editions, one being TK (Theodorus Klauser's) begin verse 3 here. The standard verse division is Harnack's.

²¹ 2:4a See Epistle of Barnabas 19:7, the only other place the noun διγλωσσία is found. Compare δίλογοι in the Epistle of Polycarp to the Philippians, 5:2.

²² 2:5 txt ψευδῆς οὐ κενός ἀλλὰ μεμεστωμένος πράξει jc BR DR FB GG HOL MH TK // ψευδῆς οὐ κενός apcon arab // κενός οὐδὲ ψευδῆς lat ord

Κεφ. γ'**III**

- 1 Τέκνον μου, φεῦγε ἀπὸ παντὸς²⁴ πονηροῦ καὶ ἀπὸ παντὸς ὁμοίου²⁵ αὐτοῦ.
- 2 μὴ γίνου ὄργιλος²⁶ ὁδηγεῖ γὰρ ἡ ὄργη πρὸς τὸν φόνον· μηδὲ ζηλωτὴς μηδὲ ἐριστικὸς μηδὲ θυμικός· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων φόνοι γεννῶνται.
- 3 τέκνον μου, μὴ γίνου ἐπιθυμητής· ὁδηγεῖ γὰρ ἡ ἐπιθυμία πρὸς τὴν πορνείαν· μηδὲ αἰσχρολόγος μηδὲ ὑψηλόφθαλμος· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων μοιχεῖαι γεννῶνται.
- 4 τέκνον μου, μὴ γίνου οἰωνοσκόπος· ἐπειδὴ ὁδηγεῖ εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν²⁷ μηδὲ ἐπαοιδὸς μηδὲ μαθηματικὸς μηδὲ περικαθαίρων μηδὲ θέλε αὐτὰ βλέπειν,²⁸ ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων εἰδωλολοτρία²⁹ γεννᾶται.
- 5 τέκνον μου, μὴ γίνου ψεύστης· ἐπειδὴ ὁδηγεῖ τὸ ψεῦσμα εἰς τὴν κλοπήν· μηδὲ φιλάργυρος μηδὲ κενόδοξος· ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων κλοπαὶ γεννῶνται.
- 6 τέκνον μου, μὴ γίνου γόγγυσος· ἐπειδὴ ὁδηγεῖ εἰς τὴν βλασφημίαν· μηδὲ αὐθάδης μηδὲ πονηρόφρων, ἐκ γὰρ τούτων ἀπάντων βλασφημίαι γεννῶνται.
- 7 Ισθι δὲ πραύς· ἐπεὶ οἱ πραεῖς κληρονομήσουσι τὴν γῆν.
- 8 γίνου μακρόθυμος καὶ ἐλεήμων καὶ ἄκακος· καὶ ἡσύχιος καὶ ἀγαθὸς καὶ τρέμων τοὺς λόγους διὰ παντός,³⁰ οὓς ἥκουσας.
- 9 οὐχ ὑψώσεις σεαυτὸν οὐδὲ δώσεις τῇ ψυχῇ σου θράσος. οὐ κολληθήσεται ἡ ψυχή σου μετὰ ὑψηλῶν, ἀλλὰ μετὰ δικαίων καὶ ταπεινῶν ἀναστραφήσῃ.
- 10 τὰ συμβαίνοντά σοι ἐνεργήματα ὡς ἀγαθὰ προσδέξῃ, εἰδὼς δτι ἄτερ θεοῦ οὐδὲν γίνεται.

Κεφ. δ'**IV**

- 1 Τέκνον μου, τοῦ λαλοῦντός σοι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μνησθήσῃ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, τιμήσεις δὲ αὐτὸν ὡς κύριον· δθεν γὰρ ἡ κυριότης λαλεῖται, ἐκεῖ κύριος ἔστιν.
- 2 ἐκζητήσεις δὲ καθ' ἡμέραν τὰ πρόσωπα τῶν ἀγίων, ἵνα ἐπαναπαῆς³¹ τοῖς λόγοις αὐτῶν.
3. οὐ ποθήσεις³² σχίσμα,³³ εἰρηνεύσεις δὲ μαχομένους· κρινεῖς δικαίως, οὐ λήψη πρόσωπον ἐλέγξαι ἐπὶ παραπτώμασιν.
4. οὐ διψυχήσεις, πότερον ἔσται ἢ οὐ.
5. Μὴ γίνου πρὸς μὲν τὸ λαβεῖν ἐκτείνων τὰς χεῖρας, πρὸς δὲ τὸ δοῦναι συσπῶν.
6. ἐὰν ἔχης διὰ τῶν χειρῶν σου, δώσεις λύτρωσιν ἀμαρτιῶν σου.

²³ 2:7 txt δὲ ὅν jc BR DR GG HOL MH // ὅν δὲ FB TK

²⁴ 3:1a txt παντὸς apcon jc BR FB GG HOL MH TK // add πράγματος ψ¹⁷⁸²

²⁵ 3:1b txt καὶ ἀπὸ παντὸς ὁμοίου apcon jc BR FB GG HOL MH TK // καὶ ὁμοίου ψ¹⁷⁸²

²⁶ 3:2 txt ὄργιλος BR GG HOL MH TK // ὄργιλος jc DR

²⁷ 3:4a txt εἰδωλολατρίαν jc DR FB GG HOL MH TK // εἰδωλολατρείαn BR HG SP WN

²⁸ 3:4b txt βλέπειν jc GG MH Allen Ang // βλέπειν [μηδὲ ἀκούειν] FB TK // βλέπειν μηδὲ ἀκούειν geo lat ord HOL

²⁹ 3:4c txt εἰδωλολατρία FB GG HOL MH TK // εἰδωλολατρεία HG SP WN

³⁰ 3:8 txt διὰ παντός jc BR FB GG HOL MH TK // omit apcon lat

³¹ 4:2 txt ἐπαναπαῆς apcon DR GG HG HOL HR KL MH TK // ἐπαναπαύη BR SB SP // ἐπαναπαῆς jc

³² 4:3a txt ποθήσεις jc BR DR GG SB SP WN // ποιήσεις apcon lat ord FB HG HOL HR MH TK.

³³ 4:3b txt σχίσμα jc BR GG HOL MH TK // σχίσματα apcon lat ord

7. οὐ διστάσεις δοῦναι οὐδὲ διδοὺς γογγύσεις· γνώση γάρ, τίς ἔστιν δ³⁴ τοῦ μισθοῦ καλὸς ἀνταποδότης.
8. οὐκ ἀποστραφήσῃ τὸν ἐνδεόμενον,³⁵ συγκοινωνήσεις δὲ πάντα τῷ ἀδελφῷ σου καὶ οὐκ ἐρεῖς ἵδια εἶναι· εἰ γὰρ ἐν τῷ ἀθανάτῳ κοινωνοί ἔστε, πόσῳ μᾶλλον ἐν τοῖς θνητοῖς;
9. Οὐκ ἀρεῖς τὴν χεῖρα σου ἀπὸ τοῦ νιοῦ σου ἢ ἀπὸ τῆς θυγατρός σου, ἀλλὰ ἀπὸ νεότητος διδάξεις³⁶ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ.
10. οὐκ ἐπιτάξεις δούλω σου ἢ παιδίσκη, τοῖς ἐπὶ τὸν αὐτὸν θεὸν ἐλπίζουσιν, ἐν πικρίᾳ σου, μήποτε οὐ μὴ φοβηθήσονται τὸν ἐπ' ἀμφοτέροις θεόν· οὐ γὰρ ἔρχεται κατὰ πρόσωπον καλέσαι, ἀλλ' ἐφ' οὓς τὸ πνεῦμα ἡτοίμασεν.
11. ὑμεῖς δὲ οἱ δοῦλοι³⁷ ὑποταγήσεσθε τοῖς κυρίοις ὑμῶν³⁸ ὡς τύπω θεοῦ ἐν αἰσχύνῃ καὶ φόβῳ.
12. Μισήσεις πᾶσαν ὑπόκρισιν καὶ πᾶν ὃ μὴ ἀρεστὸν τῷ κυρίῳ.³⁹
13. οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃς ἐντολὰς κυρίου, φυλάξεις δὲ ἢ παρέλαβες, μήτε προστιθεὶς μήτε ἀφαιρῶν.
14. ἐν ἐκκλησίᾳ ἔξομολογήσῃ τὰ παραπτώματά σου, καὶ οὐ προσελεύσῃ ἐπὶ προσευχήν σου ἐν συνειδήσει πονηρῷ· αὕτη ἔστιν ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς.

Κεφ. ε'**V**

1. Ἡ δὲ τοῦ θανάτου ὁδός ἔστιν αὕτη· πρῶτον πάντων πονηρά ἔστι καὶ κατάρας μεστή· φόνοι, μοιχεῖαι, ἐπιθυμίαι, πορνεῖαι, κλοπαί, εἰδωλολατρίαι,⁴⁰ μαγεῖαι, φαρμακίαι,⁴¹ ἀρπαγαί, ψευδομαρτυρίαι, ὑποκρίσεις, διπλοκαρδία, δόλος, ὑπερηφανία, κακία, αὐθάδεια, πλεονεξία, αἰσχρολογία, ζηλοτυπία, θρασύτης, ὑψηλοφροσύνη,⁴² ἀλαζονεία.⁴³
2. διῶκται ἀγαθῶν, μισοῦντες ἀλήθειαν, ἀγαπῶντες ψεῦδος, οὐ γινώσκοντες μισθὸν δικαιοσύνης, οὐ κολλώμενοι ἀγαθῷ οὐδὲ κρίσει δικαίᾳ ἀρυπνοῦντες οὐκ εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' εἰς τὸ πονηρόν· ὃν μακρὰν πραῦτης καὶ ὑπομονή, μάταια ἀγαπῶντες, διώκοντες ἀνταπόδομα, οὐκ ἐλεοῦντες πτωχόν, οὐ πονοῦντες ἐπὶ καταπονουμένῳ, οὐ γινώσκοντες τὸν ποιήσαντα αὐτούς, φονεῖς τέκνων, γινώσκοντες τὸν ποιήσαντα αὐτούς, φονεῖς τέκνων, φθορεῖς πλάσματος θεοῦ, ἀποστρεφόμενοι τὸν ἐνδεόμενον, καταπονοῦντες τὸν θλιβόμενον, πλουσίων παράκλητοι, πενήτων ἄνομοι κριταί,⁴⁴ πανθαμάρτητοι· ῥυσθείητε, τέκνα,⁴⁵ ἀπὸ τούτων ἀπάντων.

³⁴ 4:7 txt ὁ BR FB GG HOL MH TK // ἡ jc

³⁵ 4:8 txt τὸν ἐνδεόμενον jc BR FB GG HOL MH TK // ἐνδεόμενον apcon

³⁶ 4:9 txt διδάξεις geo jc BR FB GG HOL MH // διδάξεις <αὐτούς> TK // διδάξεις αὐτούς apcon lat

³⁷ 4:11a txt οἱ δοῦλοι apcon BR GG HG HOL HR MH SB TK // [οἱ] δοῦλοι FB // δοῦλοι jc

³⁸ 4:11b ὑμῶν apcon lat BR FB GG HOL MH TK // ἡμῶν jc

³⁹ 4:12 txt τῷ κυρίῳ jc BR FB GG HOL MH TK // add "non facies" (τῷ κυρίῳ οὐ ποιήσεις) lat

⁴⁰ 5:1a txt εἰδωλολατρίαι jc FB GG HOL MH TK // εἰδωλοτρεῖαι BR HB HG WN

⁴¹ 5:1b txt φαρμακίαι jc FB GG HOL MH TK // φαρμακεῖαι BR HB HG WN

⁴² 5:1c txt ὑψηλοφροσύνη apcon // ὑψος jc BR FB GG HOL MH TK

⁴³ 5:1d txt ἀλαζονεία. geo jc BR GG MH // ἀλαζονεία [ἀφοβία] FB // ἀλαζονεία ἀφοβία apcon (lat) HOL // ἀλαζονεία, <ἀφοβία θεοῦ> TK // ἀλαζονεία, ἀφοβία θεοῦ. barn

⁴⁴ 5:2a txt ἄνομοι κριταί BR FB GG HOL MH TK // ὑπερόπται apcon

Κεφ. ζ'**VI**

1. Ὁρα, μὴ τίς σε πλανήσῃ ἀπὸ ταύτης τῆς ὁδοῦ τῆς διδαχῆς, ἐπεὶ⁴⁵ παρεκτὸς θεοῦ σε διδάσκει.
2. εἰ μὲν γὰρ δύνασαι βαστάσαι ὅλον τὸν ζυγὸν τοῦ κυρίου, τέλειος ἔσῃ· εἰ δ' οὐ δύνασαι, δύνη, τοῦτο ποίει.
3. περὶ δὲ τῆς βρώσεως, δύνασαι βάστασον· ἀπὸ δὲ τοῦ εἰδωλοθύτου λίαν πρόσεχε· λατρεία γάρ ἔστι θεῶν νεκρῶν.

Κεφ. ζ'**VII**

1. Περὶ δὲ τοῦ βαπτίσματος, οὗτῳ βαπτίσατε· ταῦτα πάντα προειπόντες, βαπτίσατε⁴⁶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἄγιου πνεύματος ἐν ὕδατι ζῶντι.
2. ἐὰν δὲ μὴ ἔχης ὕδωρ ζῶν, εἰς ἄλλο ὕδωρ βάπτισον· εἰ δ' οὐ δύνασαι ἐν ψυχρῷ, ἐν θερμῷ.
3. ἐὰν δὲ ἀμφότερα μὴ ἔχης, ἔκχεον εἰς τὴν κεφαλὴν τρὶς ὕδωρ εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἄγιου πνεύματος.
4. πρὸ δὲ τοῦ βαπτίσμος προνηστευσάτω ὁ βαπτίζων καὶ ὁ βαπτιζόμενος⁴⁸ καὶ εἴ τινες ἄλλοι δύναται· κελεύεις⁴⁹ δὲ νηστεῦσαι τὸν βαπτιζόμενον πρὸ μιᾶς ἢ δύο.

Κεφ. η'**VIII**

1. Αἱ δὲ νηστεῖαι ὑμῶν μὴ ἔστωσαν μετὰ τῶν ὑποκριτῶν. νηστεύουσι γὰρ δευτέρα σαββάτων καὶ πέμπτη· ὑμεῖς δὲ νηστεύσατε τετράδα καὶ παρασκευήν.
2. μηδὲ προσεύχεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί, ἀλλ' ὡς ἐκέλευσεν ὁ κύριος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ αὐτοῦ, οὗτῳ προσεύχεσθε· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γενηθήτω⁵⁰ τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸ ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν, καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· ὅτι σοῦ ἔστιν ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
3. τρὶς τῆς ἡμέρας οὕτω προσεύχεσθε.

Κεφ. θ'**IX**

1. Περὶ δὲ τῆς εὐχαριστίας, οὕτως⁵¹ εὐχαριστήσατε·
2. πρῶτον περὶ τοῦ ποτηρίου· Εὐχαριστοῦμεν σοι, πάτερ ἡμῶν, ὑπὲρ τῆς ἀγίας ἀμπέλου Δαυὶδ τοῦ παιδός σου· σοὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.
3. περὶ δὲ τοῦ κλάσμος· Εὐχαριστοῦμέν σοι, πάτερ ἡμῶν, ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ γνώσεως, ἣς ἐγνώρισας ἡμῖν διὰ Ἰησοῦ τοῦ παιδός σου. σοὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

⁴⁵ 5:2b txt ρυσθείητε, τέκνα, apcon jc BR FB GG HOL MH TK // abstine te fili (ρυσθείητι τέκνον) lat

⁴⁶ 6:1 txt ἐπεὶ jc BR FB GG HOL MH TK // ἐπειδὴ HG

⁴⁷ 7:1 txt ταῦτα πάντα προειπόντες, βαπτίσατε geo jc BR FB GG HOL MH TK // omit apcon

⁴⁸ 7:4a txt ὁ βαπτιζόμενος jc FB GG HOL MH TK // οἱ βαπτιζόμενοι HG

⁴⁹ 7:4b txt κελεύεις jc FB GG HOL MH TK // κελεύσεις BR HG SB

⁵⁰ 8:2 txt γενηθήτω BR FB GG HG HOL MH TK WN // γεννηθήτω jc

⁵¹ 9:1 txt οὕτως barn? FB GG HOL // οὕτω jc MH TK

4. ὥσπερ ἦν τοῦτο τὸ⁵² κλάσμα διεσκορπισμένον ἐπάνω τῶν ὄρέων καὶ συναχθὲν ἐγένετο ἔν, οὕτω συναχθήτω σου ἡ ἐκκλησία ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς εἰς τὴν σὴν βασιλείαν. ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ⁵³ εἰς τοὺς αἰῶνας.

5. μηδεὶς δὲ φαγέτω μηδὲ πιέτω ἀπὸ τῆς εὐχαριστίας ὑμῶν, ἀλλ' οἱ βαπτισθέντες εἰς ὄνομα κυρίου· καὶ γὰρ περὶ τούτου εἴρηκεν ὁ κύριος· Μὴ δῶτε τὸ ἄγιον τοῖς κυσί.

Κεφ. ι'

X

1. Μετὰ δὲ τὸ ἐμπλησθῆσαι οὗτως εὐχαριστήσατε·

2. Εὐχαριστοῦμέν σοι, πάτερ ἄγιε, ὑπὲρ τοῦ ἄγιου ὀνοματός σου, οὗ κατεσκήνωσας ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,⁵⁴ καὶ ὑπὲρ τῆς γνώσεως καὶ πίστεως καὶ ἀθανασίας ἡμῖν διὰ Ἰησοῦ τοῦ παιδός σου· σοὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

3. σύ, δέσποτα παντοκράτωρ, ἔκτισας τὰ πάντα ἔνεκεν τοῦ ὄνοματός σου, τροφήν τε καὶ ποτὸν ἔδωκας τοῖς ἀνθρώποις εἰς ἀπόλαυσιν, ἵνα σοι εὐχαριστήσωσιν, ἡμῖν δὲ ἔχαρισω πνευματικὴν τροφήν καὶ ποτὸν καὶ ζωὴν αἰώνιον διὰ⁵⁵ τοῦ παιδός σου.

4. πρὸ⁵⁶ πάντων εὐχαριστοῦμέν σοι, ὅτι δυνατὸς εἶ· σοὶ⁵⁷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

5. μνήσθητι, κύριε, τῆς ἐκκλησίας σου, τοῦ ρύσασθαι αὐτὴν ἐν τῇ ἀγάπῃ σου, καὶ σύναξον αὐτὴν ἀπὸ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, τὴν ἀγιασθεῖσαν,⁵⁸ εἰς τὴν σὴν βασιλείαν, ἣν ἡτοίμασας αὐτῇ· ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

6. ἐλθέτω χάρις καὶ παρελθέτω ὁ κόσμος οὗτος. Ὡσαννὰ⁵⁹ τῷ Θεῷ⁶⁰ Δανίδ.⁶¹ εἴ τις ἄγιος ἐστιν, ἐρχέθω· εἴ τις οὐκ ἐστι, μετανοείτω· μαρὰν ἀθά· ἀμήν.

7. τοῖς δὲ προφήταις ἐπιτρέπετε εὐχαριστεῖν ὅσα θέλουσιν.

Κεφ. ι'β

Xb⁶²

1 [[Περί δὲ τοῦ μύρου οὗτως εὐχαριστήσατε,

⁵² 9:4a txt τοῦτο τὸ GG HOL HR MH c.e.-VG ZN // τοῦτο [τὸ] FB TK // τοῦτο jc.

⁵³ 9:4b txt διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ jc BR FB HOL MH // διὰ Ἰησοῦ KL // omit διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ apcon. DeRomestin says of the occurrence of Ἰησοῦ earlier in 9:3, διὰ Ἰησοῦ τοῦ παιδός σου: "The use of the name Jesus, without the addition of Christ, is a mark of high antiquity." Perhaps here is a case of h.t. In addition, in my copy of Byrennios, in 9:4 the word Ἰησοῦ is the last word on the bottom of a page, and Χριστοῦ the first word on the next page. In my original text in this, I had only Ἰησοῦ and I do not recall why. It could be because my electronic copy of the Didache text by Kirsopp Lake omits Χριστοῦ.

⁵⁴ 10:2 txt ἡμῶν BR FB GG HOL MH TK // ὑμῶν jc

⁵⁵ 10:3 txt διὰ τοῦ παιδός σου apcon jc BR GG HOL MH // διὰ <Ιησοῦ> τοῦ παιδός σου TK // διὰ Ἰησοῦ τοῦ παιδός σου cop geo FB

⁵⁶ 10:4a txt πρὸ apcon jc BR FB GG HOL MH // περί cop TK

⁵⁷ 10:4b txt εἰ· σοὶ cop geo BR FB GG HG HOL TK ZN // εἰ σύ·jc // εἰ σύ· σοὶ c.e.-HR MH.

⁵⁸ 10:5 txt τὴν ἀγιασθεῖσαν geo jc BR FB GG HOL MH TK // omit apcon cop

⁵⁹ 10:6a txt Ὡσαννὰ rell. // 'Ως ἀννὰ jc This was an error made in the Jerusalem Codex.

⁶⁰ 10:6b txt Θεῷ geo jc DR FB GG HOL HR MH TK // νίῳ apcon BR HB HG SP WN

⁶¹ 10:6c txt Δανίδ FB HOL MH TK // Δανείδ GG // Δαβίδ jc BR

⁶² The FB edition contains chapter 10b, but GG HOL MH TK do not.

2 Εὐχαριστοῦμέν σοι, πάτερ ἡμῶν ἄγιε, ὑπὲρ τοῦ μύρου, οὗ ἐγνώρισας ἡμῖν διὰ Ἰησοῦ τοῦ παιδός σου, σοὶ ἡ δόξα εἰς τούς αἰῶνας, ἀμήν.]

Κεφ. ια'

XI

1. Ὅς ἂν οὖν ἐλθὼν διδάξῃ ὑμᾶς ταῦτα πάντα τὰ προειρημένα, δέξασθε αὐτόν·
2. ἐὰν δὲ αὐτὸς ὁ διδάσκων στραφεὶς διδάσκῃ ἄλλην διδαχὴν εἰς τὸ καταλῦσαι, μὴ αὐτοῦ ἀκούσητε· εἰς δὲ τὸ προσθεῖναι δικαιούσην καὶ γνῶσιν κυρίου, δέξασθε αὐτὸν ὡς κύριον.
3. Περὶ δὲ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, κατὰ τὰ δόγματα τοῦ εὐαγγελίου οὕτω ποιήσατε.
4. πᾶς δὲ ἀπόστολος ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς δεχθήτω ὡς κύριος·
5. οὐ μενεῖ δὲ εἰ μὴ⁶³ ἡμέραν μίαν· ἐὰν δὲ ἥ χρεία, καὶ τὴν ἄλλην· τρεῖς δὲ ἐὰν μείνῃ, ψευδοπροφήτης ἔστιν.
6. ἐρχόμενος δὲ ὁ ἀπόστολος μηδὲν λαμβανέτω εἰ μὴ ἄρτον, ἵνα οὖν αὐλισθῇ· ἐὰν δὲ ἀργύριον αἴτη, ψευδοπροφήτης ἔστι.
7. Καὶ πάντα προφήτην λαλοῦντα ἐν πνεύματι οὐ πειράσετε οὐδὲ διακρινεῖτε· πᾶσα γὰρ ἀμαρτία ἀφεθήσεται, αὕτη δὲ ἡ ἀμαρτία οὐκ ἀφεθήσεται.
8. οὐ πᾶς δὲ ὁ λαλῶν ἐν πνεύματι προφήτης ἔστιν, ἀλλ' ἐὰν ἔχῃ τοὺς τρόπους κυρίου. ἀπὸ οὗν τῶν τρόπων γνωσθήσεται ὁ ψευδοπροφήτης καὶ ὁ προφήτης.
9. καὶ πᾶς προφήτης ὁρίζων⁶⁴ τράπεζαν ἐν πνεύματι οὐ φάγεται ἀπ' αὐτῆς, εἰ δὲ μήγε ψευδοπροφήτης ἔστι.
10. πᾶς δὲ προφήτης διδάσκων τὴν ἀλήθειαν, εἰ ἀ διδάσκει οὐ ποιεῖ, ψευδοπροφήτης ἔστι.
11. πᾶς δὲ προφήτης δεδοκιμασμένος, ἀληθινός, ποιῶν⁶⁵ εἰς μυστήριον κοσμικὸν⁶⁶ ἐκκλησίας, μὴ διδάσκων δὲ ποιεῖν, δόσα αὐτὸς ποιεῖ, οὐ κριθήσεται ἐφ' ὑμῶν· μετὰ θεοῦ γὰρ ἔχει τὴν κρίσιν· ὡσαύτως γὰρ ἐποίησαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι προφῆται.
12. δος δ' ἂν εἴπῃ ἐν πνεύματι· δός μοι ἀργύρια ἥ ἔτερά τινα, οὐκ ἀκούσεσθε αὐτοῦ· ἐὰν δὲ περὶ ἄλλων ὑστερούντων εἴπῃ δοῦναι, μηδεὶς αὐτὸν κρινέτω.

Κεφ. ιβ'

XII

1. Πᾶς δὲ ὁ ἐρχόμενος⁶⁷ ἐν ὀνόματι κυρίου δεχθήτω· ἔπειτα δὲ δοκιμάσαντες αὐτὸν γνώσεσθε, σύνεσιν γὰρ ἔξετε⁶⁸ δεξιὰν καὶ ἀριστεράν.

⁶³ 11:5 txt οὐ μενεῖ δὲ εἰ μὴ eth GG HOL HR MH // οὐ μενεῖ δέ <εἰ μὴ> TK // οὐ μενεῖ [εἰ μὴ] FB // Μένει δὲ HG // οὐ μενέτω ZN // οὐ μενεῖ δὲ jc BR

⁶⁴ 11:9 txt ὁρίζων BR FB GG HOL MH TK // ὁ ῥίζων jc // ὁ ῥέζων, "who is offering," c.e.-Gordon.

⁶⁵ 11:11a txt ποιῶν jc BR FB GG HOL TK MH // μυῶν HG. Zahn proposed ποιῶν μυστήριον κοσμικὸν εἰς ἐκκλησίας.

⁶⁶ 11:11b txt κοσμικὸν jc BR FB GG HOL MH TK // κοσμικῶν c.e.-HG // κόσμιον c.e.-Petersen // ποιῶν μυστήριον κοσμικὸν εἰς ἐκκλησίας c.e.-ZN. This is by all accounts the most difficult part of the Didache to understand, translate, and interpret.

⁶⁷ 12:1a txt ὁ ἐρχόμενος jc BR GG HOL MH // ὁ ἐρχόμενος <πρὸς ὑμᾶς> TK // ὁ ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς apcon cop geo FB

⁶⁸ 12:1b txt σύνεσιν γὰρ ἔξετε c.e.-BR GG HOL // σύνεσιν γὰρ <ἔξετε> MH // (σύνεσιν γὰρ ἔχετε) TK // σύνεσιν γὰρ ἔχετε apcon cop FB // σύνεσιν γὰρ ἔξεται jc. Bryennios conjectured that ἔξεται is an itacism for ἔξετε.

2. εἰ μὲν παρόδιος ἔστιν ὁ ἐρχόμενος, βοηθεῖτε αὐτῷ, ὅσον δύνασθε· οὐ μενεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς εἰ μὴ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, ἐὰν ἢ ἀνάγκη.
3. εἰ δὲ θέλει πρὸς ὑμᾶς καθῆσθαι,⁶⁹ τεχνίτης ὅν, ἐργαζέσθω καὶ φαγέτω.
4. εἰ δὲ οὐκ ἔχει τέχνην, κατὰ τὴν σύνεσιν ὑμῶν προνοήσατε, πῶς μὴ ὀργὸς μεθ' ὑμῶν ζήσεται Χριστιανός.
5. εἰ δ' οὐ θέλει οὕτω ποιεῖν, χριστέμπορός ἔστι· προσέχετε ἀπὸ τῶν τοιούτων.

Κεφ. ιγ'**XIII**

1. Πᾶς δὲ προφήτης ἀληθινὸς θέλων καθῆσθαι⁷⁰ πρὸς ὑμᾶς ἄξιός ἔστι τῆς τροφῆς αὐτοῦ.
2. ὡσαύτως διδάσκαλος ἀληθινός ἔστιν ἄξιος καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ.
3. πᾶσαν οὖν ἀπαρχὴν γεννημάτων ληνοῦ καὶ ἄλωνος, βοῶν τε καὶ προβάτων λαβὼν δώσεις τὴν ἀπαρχὴν⁷¹ τοῖς προφήταις· αὐτοὶ γάρ εἰσιν οἱ ἀρχιερεῖς ὑμῶν.
4. ἐὰν δὲ ἔχητε προφήτην, δότε τοῖς πτωχοῖς.
5. ἐὰν σιτίαν ποιῆς, τὴν ἀπαρχὴν λαβὼν δὸς κατὰ τὴν ἐντολήν.
6. ὡσαύτως κεράμιον οἴνου ἢ ἐλαίου⁷² ἀνοίξας, τὴν ἀπαρχὴν λαβὼν δὸς τοῖς προφήταις·
7. ἀργυρίου δὲ καὶ ἴματισμοῦ καὶ παντὸς κτήματος λαβὼν τὴν ἀπαρχὴν, ὡς ἂν σοὶ δόξῃ, δὸς κατὰ τὴν ἐντολήν.

Κεφ. ιδ'**XIV**

1. Κατὰ κυριακὴν⁷³ δὲ κυρίου συναχθέντες κλάσατε ἄρτον καὶ εὐχαριστήσατε, προεξομολογησάμενοι⁷⁴ τὰ παραπτώματα ὑμῶν, δπως καθαρὰ ἡ θυσία ὑμῶν⁷⁵ ἦ.
2. πᾶς δὲ ἔχων τὴν⁷⁶ ἀμφιβολίαν μετὰ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ μὴ συνελθέτω ὑμῖν, ἔως οὗ διαλλαγῶσιν, ἵνα μὴ κοινωθῇ ἡ θυσία ὑμῶν.⁷⁷
3. αὕτη γὰρ ἔστιν ἡ ῥήθεισα ὑπὸ κυρίου· Ἐν παντὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ προσφέρειν μοι θυσίαν καθαράν. ὅτι βασιλεὺς μέγας εἰμί, λέγει κύριος, καὶ τὸ ὄνομά μου θαυμαστὸν ἐν τοῖς ἔθνεσι.

Κεφ. ιε'**XV**

1. Χειροτονήσατε οὖν ἔαυτοῖς ἐπισκόπους καὶ διακόνους ἄξιους τοῦ κυρίου, ἀνδρας πραεῖς καὶ ἀφιλαργύρους καὶ ἀληθεῖς καὶ δεδοκιμασμένους· ὑμῖν γὰρ λειτουργοῦσι καὶ αὐτοὶ τὴν λειτουργίαν τῶν προφητῶν καὶ διδασκάλων.

⁶⁹ 12:3 txt καθῆσθαι FB GG HOL MH TK // καθῆσαι jc BR // καθίσαι HG HR ZN

⁷⁰ 13:1 txt καθῆσθαι FB GG HOL MH TK // καθῆσαι jc BR // καθίσαι HG HR ZN

⁷¹ 13:3 txt τὴν ἀπαρχὴν eth jc FB GG HOL MH // τὴν [ἀπαρχὴν] DR // τὴν apcon? // [τὴν ἀπαρχὴν] TK // omit geo BR

⁷² 13:6 txt ἐλαίου jc BR FB GG HOL MH TK // ἐλαίου καὶ μέλιτος apcon eth

⁷³ 14:1a txt κατὰ κυριακὴν jc BR FB GG HOL MH TK // καθ' ἡμέραν geo (apcon?)

⁷⁴ 14:1b txt προεξομολογησάμενοι FB GG HG HOL TK c.e.-VG ZN // <προεξομολογησάμενοι> MH // προσεξομολογησάμενοι jc BR HRtxt

⁷⁵ 14:1c txt ὑμῶν apcon geo BR FB GG HOL MH TK // ὑμῶν jc

⁷⁶ 14:2a txt τὴν jc BR FB GG HOL MH TK // τινα HR c.e.-VG ZN

⁷⁷ 14:2b txt ὑμῶν apcon geo BR FB GG HOL MH TK // ὑμῶν jc

2. μὴ οὖν ὑπερίδητε αὐτούς· αὐτοὶ γὰρ εἰσιν οἱ τετιμημένοι ὑμῶν μετὰ τῶν προφητῶν καὶ διδασκάλων.
3. Ἐλέγχετε δὲ ἀλλήλους μὴ ἐν ὄργῃ, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ ὡς ἔχετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ· καὶ παντὶ ἀστοχοῦντι κατὰ τοῦ ἐτέρου μηδεὶς λαλείτω μηδὲ παρ' ὑμῶν ἀκουέτω,⁷⁸ ἥσως οὗ μετανοήσῃ.
4. τὰς δὲ εὐχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἐλεημοσύνας καὶ πάσας τὰς πράξεις οὕτω ποιήσατε, ὡς ἔχετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ὑμῶν.

Κεφ. ις'

XVI

1. Γρηγορεῖτε ὑπὲρ τῆς ζωῆς ὑμῶν· οἱ λύχνοι οὐ μὴ σβεσθήτωσαν, καὶ αἱ ὁσφύες ὑμῶν⁷⁹ μὴ ἐκλυέσθωσαν, ἀλλὰ γίνεσθε ἔτοιμοι· οὐ γὰρ οἴδατε τὴν ὥραν, ἐν ᾧ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται.
2. πυκνῶς δὲ συναχθήσεσθε ζητοῦντες τὰ ἀνήκοντα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· οὐ γὰρ ὡφελήσει ὑμᾶς ὁ πᾶς χρόνος τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐν τῷ ἐσχάτῳ καιρῷ τελειωθῆτε.
3. ἐν γὰρ ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις πληθυνθήσονται οἱ ψευδοπροφῆται καὶ οἱ φθορεῖς, καὶ στραφήσονται τὰ πρόβατα εἰς λύκους, καὶ ἡ ἀγάπη στραφήσεται εἰς μῖσος.
4. αὐξανούσης γὰρ τῆς ἀνομίας μισήσουσιν ἀλλήλους καὶ διώξουσι καὶ παραδώσουσι, καὶ τότε φανήσεται ὁ κοσμοπλανῆς ὡς υἱὸς θεοῦ, καὶ ποιήσει σημεῖα καὶ τέρατα, καὶ ἡ γῆ παραδοθήσεται εἰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ποιήσει ἀθέμιτα, ἀ οὐδέποτε γέγονεν ἐξ αἰῶνος.
5. τότε ἥξει ἡ κτίσις⁸⁰ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν πύρωσιν τῆς δοκιμασίας, καὶ σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀπολοῦνται, οἱ δὲ ὑπομείναντες ἐν τῇ πίστει αὐτῶν σωθήσονται ὑπ' ⁸¹ αὐτοῦ τοῦ καταθέματος.
6. καὶ τότε φανήσεται τὰ σημεῖα τῆς ἀληθείας· πρῶτον σημεῖον ἐκπετάσεως⁸² ἐν οὐρανῷ, εἶτα σημεῖον φωνῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ τρίτον ἀνάστασις νεκρῶν.
7. οὐ πάντων δέ, ἀλλ' ὡς ἐρρέθη· Ἡξει ὁ κύριος καὶ πάντες οἱ ἄγιοι μετ' αὐτοῦ.
8. τότε ὅψεται ὁ κόσμος τὸν κύριον ἐρχόμενον ἐπάνω τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

⁷⁸ 15:3 txt ἀκουέτω jc BR FB GG HOL MH TK // ἀκουέσθω HG ZN

⁷⁹ 16:1 txt ὑμῶν BR FB GG HOL TK // <ὑμῶν> MH // ὑμῶν jc. Apparently all editors agree on this emendation, starting with Bryennios. Elsewhere that this same edit occurs, at least there are other ancient source texts agreeing against the Jerusalem Codex.

⁸⁰ 16:5a txt κτίσις jc BR FB GG HOL MH TK // κρίσις c.e.-HG // πίστις c.e.-Harris

⁸¹ 16:5b txt ὑπ' jc BR FB GG HOL MH // ἀπ' geo HG TK ZN

⁸² 16:6 txt ἐκπετάσεως jc BR FB GG HOL MH TK // ἐπιφάσεως Potivin

A Latin Fragment of the *Doctrina Apostolorum*

Italicized portions are those also found in the Greek Didache.

Viæ duæ sunt in seculo, vitæ et mortis, lucis et tenebrarum.

In his constituti sunt Angeli duo, unus æquitatis, alter iniquitatis.

Distantia autem magna est duarum viarum.

Via ergo vitæ hæc est: Primò dileges Deum æternum, qui te fecit. Secundò proximum tuum, ut te ipsum. Omne autem, quod tibi non vis fieri, alii ne feceris.

Interpretatio autem horum verborum hæc est: non mæchaberis, non homicidium facies, non falsum testimonium dices, no puerum violaveris, non fornicaveris . . . non medicamenta mala facies: non occides filium in abortum, nec natum succides. Non concupisces quidquam de re proximi tui. Non perjurabis. Non malè loqueris. Non eris memormalorum factorum. Non eris duplex in consilium dandum, neque bilinguis; tendiculum enim mortis est lingua. Non erit verbum tuum vacuum nec mendax. Non eris cupidus nec avarus, nec rapax, nec adulator, nec . . . (Cætera in Codice desiterant.) "The rest in the MS. is wanting."

Compiled by David Robert Palmer, March 2011